

■ ■ ■ Obsah

Úvod	4
Víte	
...jak si stojí Země ve vesmíru?	5
...že historie Země nemá začátek?	5
...co je nám známo o nejstarší historii Země?	6
...jak geologové nahlíží do nitra Země?	6
...jak čist v kamenné knize?	7
...že rozříznutá zeměkoule vypadá jako cibule?	8
...co je zemská kůra?	8
...které síly mění tvář Země?	9
...jak rostou hory?	10
...o čem svědčí svědecké kopce a co přikrývají pokličky?	11
...kdy vznikly Prachovské skály?	12
...co dokážou sopky?	13
...jak rychle mizí pevniny?	14
...jak málo stačí k světové katastrofě?	14
...jak přejít do Ameriky suchou nohou?	15
...kdy bylo na severu teplo a na jihu zima?	16
...kdy rostly v Antarktidě palmy?	17
...jaká byla předpověď počasí pro druhohory?	17
...že Sahara byla kdysi zalita mořem?	19
...jak to bylo s potopou světa?	19
...že potopa světa nebyla jen jedna?	21
...co to byla Gondwana?	22
...jak zanikla Pangea?	23
...že se kontinenty pohybují?	23
...jak bijí geologické hodiny?	25
...proč nemá kalendář Země dvanáct měsíců?	25
...které události ovlivnily vývoj život na Zemi?	26
...že paleontologie je věda podobná zoologii?	27
...co to jsou fosilie?	29
...čí jsou to stopy?	31
...jak krásné mohou být zkameněliny?	32
...že se zachovaly i měkké části těl dávných živočichů?	35
...jak vzniká rekonstrukce?	36
...kdo první projevily zájem o zkameněliny?	37
...jak vypadají dračí, hadí a hvězdové kameny a jaké drápy mají čerti?	37
...proč se lidé báli obrů?	39
...kdo to jsou hromoví koně?	40
...jak to bylo s námořníkem Sindibádem?	41
...že starořeční učenci byli blízko pravdě?	41
...jak krkolomná byla cesta poznání?	44
...jak se dá zaměnit člověk za mlouka?	45
...jak moderní technika pomáhá vědcům?	46
...kdo byl Jean-Baptiste Lamarck?	47
...kdo byl zakladatelem paleontologie obratlovců?	48
...kdy vyšla první kniha o zkamenělinách?	49
...kdo byl nejlepším znalcem vymřelých ryb?	49
...proč se Barrandov jmenuje Barrandov?	50
...kam se vypravit za zkamenělinami?	53
...kde jsou nejslavnější paleontologická naleziště?	54

...proč jezdí paleontologové do Mongolska?	57
...z čeho jsou postaveny egyptské pyramidy?	57
...čím píšeme na tabuli?	59
...co je mamutovina?	59
...jak pohnutý osud může mít paleontologický nálezy?	61
...co můžete objevit v jantaru?	61
...co může prozradit pyl?	63
...že vědci zkoumají, jak se dýchalo dinosaurům?	63
...jak hrozná může být smrtonosná asfaltová past?	65
...jak zkameněliny pomáhají hledat nerostné suroviny?	65
...které zkameněliny mají paleontologové rádi?	67
...čím přispěly české zkameněliny světu?	69
...proč vymřeli?	70
...že některé „fosilie“ ještě žijí?	71
...že i v pravěku přálo štěstí připraveným?	72
...že vlastně nevíme, kdy vznikl život?	73
...jak se vaří „prapolevka“ života?	73
...co vydrží některé organizmy?	74
...že nejstaršími organizmy na Zemi jsou stromatolity?	76
...čím je známá australská Ediakara?	76
...co jsou burgesské břídlíce?	77
...jak chránit tělo?	79
...kteří tvorové neměli předky ani potomky?	80
...kdy došlo k největší explozi života?	81
...jak vypadal svět v prvohorách?	82
...kdy, kde a jak žili trilobiti?	85
...jak přišli ostnokožci ke svému jménu?	86
...že jablovci nemají nic společného s ovocem	
lilijice nejsou květiny?	88
...kdo byli graptoliti?	89
...že i ti nejmenší mohou postavit velké stavby?	90
...jak se žije s hlavou na noze?	92
...kde hledat předky obratlovců?	95
...jak vypadali první obratlovci?	96
...kdy nosily ryby brnění?	97
...jak dlouho jsou žraloci postrachem světových moří?	99
...kdo se první odvážil na souš?	101
...proč ryby vylezly z vody a začaly chodit?	101
...co nejvíc překvapilo první obyvatele souše?	102
...kde byl objeven nejstarší čtvernožec?	103
...kdo byli převozníci života?	104
...jak byli objeveni obojživelníci z Nýřan?	105
...proč obojživelníci neovládli pevninu	
a plazí krouť hlavou?	106
...jak velká může být vážka?	107
...jak to vypadalo v karbonském pralese?	108
...kam se podělí velikáni karbonských pralesů?	109
...jak se žilo v druhohorách?	110
...odkud se vzaly žáby, želvy a hadi?	112
...jak se loví dinosaurů?	113
...jak pestrá byla rodina dinosaurů?	116
...jak velký je obr?	116
...jak nebezpeční byli někteří dinosaurů?	117
...že rohati dinosaurů byli pěkné maškary?	120
...kde byla objevena hnízda dinosaurů?	120
...že z kostí dinosaurů se dá postavit obydlí?	121
...že všichni dinosaurů nebyli obří?	121

...kdo se nejvíc zasloužil o poznání dinosaurů?	124
...že plazi dovedou létat?	125
...že dávní ptáci měli v zobáku zuby?	126
...proč se někteří plazi vrátili zpět do vody?	127
...že dinosauri možná nevymřeli?	128
...kam až sahají kořeny savců?	129
...jak těžký byl život prvních savců?	131
...co se přihodilo mezi druhohorami a třetihorami?	132
...že život v třetihorách byl blízky dnešnímu?	133
...jak pestrý byl svět pravěkých chobotnatců?	134
...který chobotnatec vypadal jako bagr?	135
...jak zachránit sibiřského mamuta?	136
...jak přišli „šavlozubí tygři“ ke svému jménu?	137
...že i mezi ptáky byli nebezpeční dravci?	139
...kdy se medvědi potulovali kolem Prahy?	140
...že předkové dnešních koní nebyli větší než liška?	141
...že žirafy nejsou nejvyšší?	142
...kde leží kolébka lidstva?	142
...kdy se stal člověk člověkem?	144
...jak naši předkové lovili?	145
...jak se žilo v ledovém království?	152
Rejstřík českých jmen	153
Rejstřík latinských jmen	154
Vyběr použité a doporučené literatury	156

